

“
ECOSYSTEEM
VOOR INNOVATIEF
ONDERNEMEN
FLOREERT DANKZIJ
KENNISPARK
TWENTE

KEES EIJKEL

VOORZITTER VAN STICHTING KENNISPARK TWENTE

JANTSJE OP DE HOEK

PROGRAMMAMANAGER

Op de innovatiecampus Kennispark in Enschede, is de Stichting Kennispark Twente een van de grondleggers en drijvende krachten achter een succesvol 'ecosysteem voor innovatief ondernemen'. Het motto: innovate & accelerate. Kees Eijkel en Jantsje op de Hoek, van meet af aan betrokken bij de stichting, analyseren het succes.

D

e roots van voorzitter Kees Eijkel van Stichting Kennispark Twente liggen in Noord-Holland, terwijl programma-manager Jantsje op de Hoek afkomstig is uit Friesland. Beiden waren vanaf

de start in 2006 betrokken bij Kennispark Twente en zijn in de loop der jaren ook verknocht geraakt aan het mooie gebied in het oosten van Nederland waar onder andere Universiteit Twente, Saxion en een groeiend aantal bedrijven voor een opvallend innovatief ondernemingsklimaat zorgen. 'Twentenaren en Noord-Hollanders gaan verrassend goed samen,' vindt Eijkel. 'Twentenaren zijn makkelijk, nuchter en doelgericht, maar veel minder direct dan Noord-Hollanders. Ik geef mijn mening te pas en te onpas en gevraagd en ongevraagd, een Twentenaar zal dat niet snel doen. Sinds ik hier woon en werk heb ik altijd het idee gehad dat er sprake was van 'the best of both worlds.'

Op de Hoek is dat met hem eens. 'Of je nu elders uit Nederland of uit het buitenland komt, je aardt hier makkelijk.' Lachend: 'Enig minpuntje is dat Friezen een ander gevoel voor humor hebben, dat hier niet altijd wordt begrepen.' Eijkel knikt: 'Maar desondanks zijn Twentenaren bovenal gewoon hele leuke mensen.'

Die leuke mensen zorgen samen voor een veelgeroemde 'quality of life' in de Overijsselse streek, die deels verantwoordelijk is voor de grote aantrekkingskracht van Universiteit Twente en Saxion. 'Kort door de bocht geformuleerd is de Stichting Kennispark Twente in 2006 opgericht om meer banen te creëren,' legt Eijkel uit. 'Met twee toonaangevende kennisinstellingen en 25.000 studenten was er hier altijd al sprake van een vruchtbare voedingsbodem voor nieuwe ideeën, concepten, producenten en systemen. Op initiatief van Universiteit Twente, de meest ondernemende universiteit van Nederland, Saxion, de Provincie Overijssel, de Regio Twente en de Gemeente Enschede werd de Stichting Kennispark Twente opgericht, als een schakel tussen ondernemers, kennisinstellingen, onderzoek en wetenschap. Het motto: 'innovate & accelerate'. **Het doel: nog meer opbrengst genereren op het gebied van bedrijvigheid en werkgelegenheid.'**

OP DE INNOVATIE-CAMPUS ZIJN INMIDDELS RUIM 430 BEDRIJVEN GEVESTIGD, DIE SAMEN GOED ZIJN VOOR RUIM 6000 BANEN

DIE SCHAKEL WAS NODIG?

Eijkel: 'Ja. Ik was hier in 2006 nog maar net begonnen toen softwareontwikkelaar Luminis aankondigde te willen verhuizen van Enschede naar Arnhem. Toen ik de eigenaar vroeg waarom hij vertrok, zei hij: we zijn op het Kennispark Twente gaan zitten om te kunnen profiteren van alle kennis en talent die hier aanwezig zijn, maar ik heb nog nooit een student gesproken, ik zie ze alleen maar langs fietsen of lopen. Dat zette ons aan het denken. Met veel communicatie en honderden events per jaar zijn we sindsdien hard aan het mengen en roeren, met de bedoeling ondernemers en studenten met elkaar in contact te brengen. Naast de hardware en de software, is ook die smartware ongelofelijk belangrijk op een kennispark als dit.'

OP WELKE EVENTS ZIJN JULLIE HET MEEST TROTS?

Eijkel: 'Poeh, dat zijn er te veel om op te noemen. Ik kies voor The StartupLaunch, een wedstrijd waarbij teams van studenten een weekend de tijd krijgen om een innovatief idee uit te werken. Winnaar werd eerder dit jaar een Cubaanse student die een methode heeft bedacht om zonder naalden te tatoeëren. Hij krijgt duizend euro en een half jaar lang gratis kantoorruimte in het Bedrijfstechnologisch Centrum Twente (BCT) om zijn bedrijfje, InkBeams, van de grond te tillen. The StartupLaunch is heel intensief en enorm inspirerend, omdat je ziet dat het de kijk van studenten op het leven, hún leven, verandert.'

Op de Hoek: 'Mijn keuze is wat laagdrempeliger: de jaarlijkse Jazzlunch, die we samen met de studentenverenigingen organiseren. Zodra de muziek begint zie je alle gebouwen op de innovatiecampus leegstromen en onze doelgroepen zich mengen, om samen naar de Jazz te luisteren, een biertje te drinken en een hamburger te eten. Het is een goed voorbeeld van een event zonder zwaar inhoudelijk programma, dat toch heel goed werkt.'

IK TWIJFEL ER NIET AAN DAT HET WERKT WAT KENNISPARK TWENTE DOET, MAAR KUNNEN JULLIE HET KWANTIFICEREN?

Op de Hoek: 'Zeker. Met de innovatiecampus Kennispark in Enschede als epicentrum, richten we ons zowel op studenten als op startups en bestaande

KENNISPARK TWENTE EN THE GALLERY

Universiteit Twente is de grootste gebruiker van de innovatiecampus Kennispark, die 350.000 m2 aan gebouwen telt en in 2013 werd uitgeroepen tot 'beste bedrijventerrein van Nederland'. In het hart van het gebied, aan de 'Laan van innovatie, is The Gallery met een lengte van 500 meter de grootste incubator van Nederland. Veel van de evenementen die Kennispark Twente organiseert om innovatieve bedrijven en kennisinstellingen en hun studenten aan elkaar te koppelen vinden plaats in deze voormalige faculteit Chemische Technologie, waarin ook de Stichting Kennispark Twente is gehuisvest.

bedrijven die hun voordeel willen doen met de innovatieve omgeving waar ze deel van uitmaken. Per jaar helpen we ruim honderd startende ondernemers op weg, door ze te adviseren, te coachen, aan een starterslening te helpen of in contact te brengen met investeerders. Op de innovatiecampus zijn inmiddels ruim 430 bedrijven gevestigd, die samen goed zijn voor ruim 6000 banen. Daarnaast werken er 3300 mensen bij Universiteit Twente en Saxion. Vergelijken met de zeven andere innovatiecampussen die Nederland telt doen we het goed. Anders dan in een stad als Eindhoven, hebben we hier geen groot, dominerend bedrijf als Philips. Dat is zowel een nadeel als een voordeel. Omdat we met zoveel verschillende bedrijven en vastgoedeigenaren te maken hebben, is het bijvoorbeeld lastig om zichtbaar te maken dat hier veel baanbrekende innovaties plaatsvinden.’

WIE TREKT DE KAR BIJ DE ONTWIKKELING VAN HET GEBIED? KENNISPARK TWENTE?

Eijkkel: ‘Nee, want de stichting heeft geen gebouwen of grond in haar bezit. Dat is een groot voordeel, want daardoor staan we er onbevangen en onbevooroordeeld in: we huren kantoorruimte in The Gallery, maar verder drukt vastgoed geen stempel op onze begroting.’

Op de Hoek: ‘Om van leegstaand vastgoed maar te zwijgen...’

Eijkkel: ‘Als dat zwaar op je begroting drukt, krijg je een verkeerde dynamiek: dan ben je allang blij dat je een huurder hebt gevonden en kun je niet, zoals wij, samen met onder andere de gemeente, Universiteit Twente, Saxion en het bedrijfsleven, gericht werken aan een optimale invulling van het gebied met een maximale kruisbestuiving tussen kennisinstellingen en bedrijven als resultaat.’

Op de Hoek: ‘Van alle gebouwen op de innovatiecampus Kennispark staat ongeveer 100.000 m2 leeg, dus er valt nog veel te transformeren. Dat gebeurt ook volop, aan de hand van een masterplan dat binnenkort wordt herzien, want het is alweer zeven jaar oud. Aan de grote lijnen zal vast niet worden getornd: tussen 2005 en 2025 moeten alle ontwikkelingen op de innovatiecampus Kennispark voorzien

ÉÉN GROTE PROEFTUIN

Eén grote proeftuin. Zo omschrijven Eijkkel en Op de Hoek de campusontwikkeling. ‘Innovatie wordt zichtbaar gemaakt in de gebiedsontwikkeling en investeringsbudgetten worden innovatiegericht ingezet. De campusont-

wikkeling fungeert op die manier als katalysator voor innovatie en ondernemerschap.’ Zo is ‘Wall of all’ de naam van een nieuw bouwconcept dat nog volop in ontwikkeling is. Als alternatief voor de systeemwand, maakt de ‘Wall of all’ gebouwen veel flexibeler:

in 10.000 nieuwe banen en 200.000 m2 aan nieuwe bedrijvigheid en functies die thuishoren op een campus. Zo wordt het voormalige faculteitsgebouw voor Electrotechniek en Technische Natuurkunde getransformeerd in woongebouw Hogekamp, met 45 shortstay-studenteneenheden en 72 hotelkamers. En in de tweede fase wordt ook de tweede vleugel van The Gallery herontwikkeld. Daarvoor wordt nu een nieuw gevelconcept onderzocht: flexade. Een flexibel, innovatief en dynamisch gevelconcept waarmee de look and feel van de gevel binnen een dag kan worden aangepast en diverse nieuwe functies worden toegevoegd aan de gevel. Met dit concept worden innovaties en partijen aan de buitenkant duidelijk zichtbaar. Ik zei het net al: dat juichen we toe. Het omdopen van de Hengelosestraat in de ‘Laan van Innovatie’ is niet genoeg, als je er overheen rijdt moet je straks links en rechts getriggerd worden door aansprekende innovaties.’

Eijkkel: ‘Behalve voor bedrijfsvestiging in getransformeerde gebouwen is er op de innovatiecampus overigens ook ruimte genoeg voor nieuwbouw, bijvoorbeeld van het Sanderink Technology Centre, oftewel het innovatiecentrum van Strukton. High-end technologieleverancier Demcon is een goed voorbeeld van een snel groeiend bedrijf dat is teruggekeerd naar de innovatiecampus en zich sindsdien nadrukkelijk manifesteert als incubator.’

Op de Hoek: ‘Dat geldt ook voor Sigmax, dat ICT-infrastructuren ontwikkelt, inricht en beheert voor bedrijven die actief zijn in de beveiligingsbranche. Het bedrijf is op eigen kracht, zonder kapitaal van buitenaf, groot geworden. Net als Demcon is Sigmax hier begonnen, uit zijn jasje gegroeid, naar elders verhuisd en weer teruggekomen, om vanuit een mooi, nieuw, transparant gebouw aan het Stationsplein weer heel dicht bij het vuur te zitten waar het ooit begon.’

WELKE FACTOREN LIGGEN TEN GRONDSLAG AAN HET SUCCES VAN DE INNOVATIECAMPUS KENNISPARK?

Eijkkel: ‘De organisatievorm. We zijn een stichting, niet geïnstitutionaliseerd en kunnen daardoor iedereen voortdurend uitdagen om mee te doen én om mee te blijven doen.’

de muur is van alle technieken voorzien en zorgt ervoor dat de indeling van een verdieping heel snel kan worden veranderd. Met een aantal bedrijven is verder een aantal nieuwe mobiliteitsconcepten uitgewerkt. In minder dichtbevolkte gebieden moet dat leiden tot een

flexibel, zelf organiserend vervoerssysteem dat zich richt op de actuele vraag en daardoor betaalbaar is. Begin volgend jaar gaat een eerste proef van start. Ipsum Energy werkt samen met een aantal gebouweigenaren aan een betaalbare methode om het energieverbruik

op apparaatniveau te monitoren. De verzamelde gegevens worden gebruikt om apparaten automatisch in en uit te schakelen en maken gebruikers bewuster van de energiebesparingsmogelijkheden.

NAAST DE HARDWARE EN DE SOFTWARE, IS OOK DE SMARTWARE ONGELOFELIJK BELANGRIJK OP EEN KENNISPARK ALS DIT

Op de Hoek: ‘Er is echt sprake van één gebied, één innovatiecampus. Voorheen was dat niet zo, maar dankzij enkele geslaagde fysieke ingrepen zijn de voorheen gescheiden werelden van het bedrijfsleven en Universiteit Twente samengesmeed. Met als resultaat een vitaal ecosysteem voor innovatief ondernemen, dat we de komende jaren verder gaan invullen en uitbouwen. Daarbij kijken we trouwens verder dan de gemeentegrenzen, door samen te werken met het High Tech Systems Park bij Thales in Hengelo en de Technology Base bij Twente Airport. Thematisch vullen we elkaar goed aan. Bovendien hebben we uiteindelijk hetzelfde belang: banen creëren door een innovatief ondernemingsklimaat te ontwikkelen en te faciliteren. Het zou jammer zijn als we elkaar daarbij vliegen zouden afvangen en dat doen we dan ook niet.’

IN DE TOEKOMST ZULLEN ZICH ONGETWUVELD NIEUWE TWENTSE SUCCESVERHALEN AANDIENEN. WELKE UIT HET RECENTE VERLEDEN ZULLEN JULLIE ALTIJD BIJBLIJVEN?

Eijkel: ‘Booking.com is hier begonnen, net als Cheaptickets.nl en Thuisbezorgd.nl. Van een heel andere orde van grootte is Apollo Vredestein, een groot bedrijf dat zijn afdeling Research & Development hier heeft gevestigd om zijn voordeel te doen met het talent, de dynamiek en de innovatiekracht die hier in ruime mate aanwezig zijn. Demcon noemde ik net al: dat bedrijf is hier als startup begonnen, heeft inmiddels 400 medewerkers en bouwt volop mee aan de innovatiecampus.’

Op de Hoek: ‘Vergeet 4Silence niet, een bedrijf dat een soort tegel heeft bedacht waarmee je verkeerslawaaï kunt reduceren door het geluid naar boven af te buigen. De patentering, de financiering, de bedrijfsvorm... Kennispark Twente heeft oprichter Ysbrand Wijnant op allerlei manieren kunnen faciliteren, met als gevolg dat 4Silence onlangs de finale haalde van de Verkiezing Nationale Iconen 2016, een prijsvraag van het ministerie van Economische Zaken. Dat is iets om heel trots op te zijn.’

CV

Naam

Kees Eijkel

Functie:

voorzitter Stichting Kennispark Twente

Vorige functie:

Technisch Commercieel Directeur MESA+ Institute for Nanotechnology

Opleiding:

studie Wiskunde aan de Universiteit van Amsterdam

Thuisfront:

getrouwd, drie kinderen uit eerder huwelijk

Woonplaats:

Enschede

–

Wat is je favoriete stad in Nederland?

‘Alkmaar.’

–

Wat doe je het liefst in je vrije tijd?

‘Dingen repareren.’

–

Welk boek is je altijd bijgebleven?

‘De Bijenkorf van Camilo José Cela.’

–

Voor wat of wie heb je bewondering?

‘Mensen die een verschil durven maken.’

–

Waar ben je het meeste trots op?

‘Iets van de grond af vormgeven.’

CV

Naam

Jantsje op de Hoek

Functie:

programmamanager Innovatiecampus

Vorige functie:

bestuurs- en beleidsadviseur gemeentebestuur Enschede

Opleiding:

studie Bestuurskunde aan Universiteit Twente

Thuisfront:

getrouwd, twee kinderen

Woonplaats:

Delden

–

Wat is je favoriete stad in Nederland?

‘Deventer.’

–

Wat doe je het liefst in je vrije tijd?

‘Hardlopen, zwemmen en fietsen.’

–

Welk boek is je altijd bijgebleven?

‘Wild Swans, Jung Chang.’

–

Voor wat of wie heb je bewondering?

‘Het leven.’

–

Waar ben je het meeste trots op?

‘De trektocht naar Mount Everest Base Camp.’

WE ZIJN EEN STICHTING, NIET GEÏNSTITUTIONALISEERD EN KUNNEN DAARDOOR IEDEREEN UITDAGEN OM MEE TE BLIJVEN DOEN